

BECA 8 DE MARÇ DE RECERCA DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA DE LES DONES A GIRONA: CONVOCATÒRIA 2010

Desmuntant el mite. La participació de la dona a la industrialització

Autors: Marta Latorre i Àlex Hernández

La presència femenina en el procés d'industrialització de Girona pateix el risc de ser considerat com un fenomen històricament contemporani, tot compactant-lo en el darrer mig segle. Cal desmuntar el mite i exposar rotundament que la presència de les dones ha estat una constant des de mitjans del segle XIX, quan la industrialització s'arrela definitivament a les nostres contrades.

Per tant, el primer objectiu d'aquest estudi serà el de demostrar que la dona gironina ha estat present des de mitjans del segle XIX i fins el primer terç del segle XX. I ho farem a través de les empreses del ram tèxtil que van marcar una època històrica tant a Girona com a Salt: la Grober, la Coma Cross i la Gasol.

Aquest estudi significarà posar en dubte la visió massa generalitzada, i evidentment errònia, d'un passat en el qual les dones feien les tasques domèstiques i els homes treballaven a les fàbriques.

Des d'aquest punt de partida, els objectius principals del nostre estudi són els següents: confirmar la presència femenina tal com hem detallat prèviament; en segon lloc que la seva presència en el món laboral ha comportat un seguit de canvis en les estructures socials i familiars. A tall d'exemple, això ho certifica la creació de les bressoles per tenir cura dels infants o els canvis demogràfics que va comportar l'arribada de la dona d'arrel pagesa i dels pobles propers a l'eix Girona-Salt.

Un altre bloc d'objectius serà el de demostrar els recels dels obrers masculins davant les seves companyes femenines. Cal assenyalar les diferències salarials per la mateixa feina – un fet que malauradament encara avui dia és massa constant-, i els recels davant la possibilitat de perdre una dona els hi prengué el lloc de feina.

BECA 8 DE MARÇ DE RECERCA DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA DE LES DONES A GIRONA: CONVOCATÒRIA 2010

Finalment, un tercer bloc d'estudi serà el de conèixer les tasques assignades a les treballadores en les diferents fases del procés tèxtil. Repassarem en què consistia cada feina, quines eren les dificultats en cada activitat. Al mateix temps, estudiarem aspectes quotidians de les treballadores, com les condicions de vida, el treball domèstic i la cura dels fills. D'aquesta manera, n'obtidrem una visió global de la dona, tant en la vessant laboral com personal, que va viure l'esclat i la consolidació del model industrial català.

Pel que fa a la metodologia, combinarem tres tipus de fonts. El primer grup serà el de buidatge i anàlisi dels arxius documentals de les empreses tèxtils. Amb això coneixerem, de manera genèrica, les xifres de treball femení, les categories laborals, els sous, i en determinades situacions, les procedències i les situacions familiars.

El altres grups de fonts seran la bibliografia, la qual permet contextualitzar els moments històrics analitzats, i les fonts orals. Aquest darrer grup ens servirà per serviran per descriure en les jornades laborals, els salaris, i sobretot la percepció de les dones en aquest procés de canvi: com van conciliar la vida laboral i la familiar.

Aquesta metodologia la combinarem amb les consultes necessàries als Arxius Municipals de Girona i de Salt, així com diversos arxius fotogràfics, tant de titularitat pública com els privats.

Finalment, pel que fa a les possibilitats de difusió cal combinar eines clàssiques (des de tallers, exposicions i llibres) fins a l'ús de les noves tecnologies 2.0 amb un gran numero d'eines gratuïtes les quals permetrien expandir el contingut d'aquest estudi a través de webs, blocs, youtube, etc. En definitiva, difondre que no és veritat que la presència femenina a la industrialització gironina és una cosa recent. Cal desmuntar aquest mite.